

SVENSK STANDARD

SS 280000:2015

Fastställt/Approved: 2015-09-03
Publicerad/Published: 2015-09-04
Utgåva/Edition: 1
Språk/Language: svenska/Swedish
ICS: 11.020; 11.040.10

Hjärtsäker zon – Användning av hjärtstartare i offentliga och andra miljöer utanför sjukvården – Generella krav och rekommendationer

Heart safe zone – Use of defibrillators in public and other environments outside of health care – General requirements and recommendations

SIS enanvändarlicens/SIS single user license: Abata, beställd av/ordered by: Anders Bergström, Ordernummer/order number: 20069733, beställningsdatum/order date: 2015-09-08.

Standarder får världen att fungera

SIS (Swedish Standards Institute) är en fristående ideell förening med medlemmar från både privat och offentlig sektor. Vi är en del av det europeiska och globala nätverk som utarbetar internationella standarder. Standarder är dokumenterad kunskap utvecklad av framstående aktörer inom industri, näringsliv och samhälle och befrämjar handel över gränser, bidrar till att processer och produkter blir säkrare samt effektiviserar din verksamhet.

Delta och påverka

Som medlem i SIS har du möjlighet att påverka framtida standarder inom ditt område på nationell, europeisk och global nivå. Du får samtidigt tillgång till tidig information om utvecklingen inom din bransch.

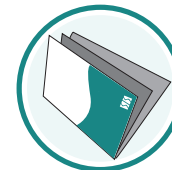
Ta del av det färdiga arbetet

Vi erbjuder våra kunder allt som rör standarder och deras tillämpning. Hos oss kan du köpa alla publikationer du behöver – allt från enskilda standarder, tekniska rapporter och standardpaket till handböcker och onlinetjänster. Genom vår webbtjänst e-nav får du tillgång till ett lättnavigerat bibliotek där alla standarder som är aktuella för ditt företag finns tillgängliga. Standarder och handböcker är källor till kunskap. Vi säljer dem.

Utveckla din kompetens och lyckas bättre i ditt arbete

Hos SIS kan du gå öppna eller företagsinterna utbildningar kring innehåll och tillämpning av standarder. Genom vår närhet till den internationella utvecklingen och ISO får du rätt kunskap i rätt tid, direkt från källan. Med vår kunskap om standarders möjligheter hjälper vi våra kunder att skapa verklig nytta och lönsamhet i sina verksamheter.

Vill du veta mer om SIS eller hur standarder kan effektivisera din verksamhet är du välkommen in på www.sis.se eller ta kontakt med oss på tel 08-555 523 00.

Standards make the world go round

SIS (Swedish Standards Institute) is an independent non-profit organisation with members from both the private and public sectors. We are part of the European and global network that draws up international standards. Standards consist of documented knowledge developed by prominent actors within the industry, business world and society. They promote cross-border trade, they help to make processes and products safer and they streamline your organisation.

Take part and have influence

As a member of SIS you will have the possibility to participate in standardization activities on national, European and global level. The membership in SIS will give you the opportunity to influence future standards and gain access to early stage information about developments within your field.

Get to know the finished work

We offer our customers everything in connection with standards and their application. You can purchase all the publications you need from us - everything from individual standards, technical reports and standard packages through to manuals and online services. Our web service e-nav gives you access to an easy-to-navigate library where all standards that are relevant to your company are available. Standards and manuals are sources of knowledge. We sell them.

Increase understanding and improve perception

With SIS you can undergo either shared or in-house training in the content and application of standards. Thanks to our proximity to international development and ISO you receive the right knowledge at the right time, direct from the source. With our knowledge about the potential of standards, we assist our customers in creating tangible benefit and profitability in their organisations.

If you want to know more about SIS, or how standards can streamline your organisation, please visit www.sis.se or contact us on phone +46 (0)8-555 523 00

© Copyright/Upphovsrätten till denna produkt tillhör SIS, Swedish Standards Institute, Stockholm, Sverige. Användningen av denna produkt regleras av slutanvändarlicensen som återfinns i denna produkt, se standardens sista sidor.

© Copyright SIS, Swedish Standards Institute, Stockholm, Sweden. All rights reserved. The use of this product is governed by the end-user licence for this product. You will find the licence in the end of this document.

Uppllysningar om sakinnehållet i standarden lämnas av SIS, Swedish Standards Institute, telefon 08-555 520 00. Standarder kan beställas hos SIS Förlag AB som även lämnar allmänna uppllysningar om svensk och utländsk standard.

Information about the content of the standard is available from the Swedish Standards Institute (SIS), telephone +46 8 555 520 00. Standards may be ordered from SIS Förlag AB, who can also provide general information about Swedish and foreign standards.

Standarden är framtagen av kommittén för Hjärt-säker plats, SIS/TK 580.

Har du synpunkter på innehållet i den här standarden, vill du delta i ett kommande revideringsarbete eller vara med och ta fram andra standarder inom området? Gå in på www.sis.se - där hittar du mer information.

SS 280000:2015 (Sv)

Innehåll

	Sida
Orientering.....	3
1 Omfattning	4
2 Normativa hänvisningar	4
3 Termer och definitioner	4
4 Generella krav.....	4
4.1 Hjärtstartare.....	4
4.2 Utbildning.....	5
4.3 Information och skyltning.....	5
4.4 Tillgänglighet	6
4.4.1 Tidsaspekten	6
4.4.2 Placering.....	6
4.5 Beredskap och larmrutiner	6
4.6 Registrering	7
4.7 Underhåll och ansvar	8
4.7.1 Hjärtstartare med tillbehör	8
4.7.1.1 Löpande underhåll.....	8
4.7.1.2 Återställning efter användning.....	8
Litteraturlista.....	9

Orientering

Plötsligt, oväntat hjärtstopp är den vanligaste dödsorsaken utanför sjukhus.

Vetenskapliga studier visar att tidsaspekten är avgörande för en lyckad insats vid ett plötsligt hjärtstopp, d.v.s. både närhet till personer med kunskap i hjärt-lungräddning och hjärtstartare.

Med en växande efterfrågan att hjärtsäkra arbetsplatser, föreningar och andra offentliga miljöer finns ett stort behov av gemensamma riktlinjer och rekommendationer vid inköp och innehav av hjärtstartare samt genomförande av utbildning. Behovet av gemensamma riktlinjer gäller både för den som marknadsför produkterna och för den som innehar hjärtstartare. Standardens syfte är att rädda liv genom att stödja användning av hjärtstartare som är placerade i offentliga och andra miljöer. Standarden kan användas för tjänsteutvecklingen inom området för att bidra till ökad samhällsnytta.

Denna standard syftar till att öka antalet hjärtsäkra zoner¹ i samhället samt öka tillgängligheten och därmed rädda liv.

Svenska HLR-rådet skapar, utvecklar och reviderar nationella riktlinjer gällande HLR-utbildning och behandling av hjärtstopp. Denna standard hänvisar till dessa utbildningsprogram och riktlinjer.

Läkemedelsverket utövar tillsyn av tillverkare och produkter inom det medicintekniska området och däribland hjärtstartare.

---

¹ Termen "Hjärtsäker zon" är registrerad hos Patent- och registreringsverket, reg.nr. 507063. I ett brev till SIS, daterat 2015-08-31, medger patentinnehavaren, Hjärt-Lundfonden, fri användning av termen enligt denna standard.

SS 280000:2015 (Sv)

1 Omfattning

Denna standard anger termer och definitioner i anslutning till hjärtsäker zon. Standarden anger också krav på hjärtstartare samt krav och rekommendationer för utbildning, underhåll, tillgänglighet och ansvar i anslutning till användning av hjärtstartare i offentliga och andra miljöer utanför sjukvården.

2 Normativa hänvisningar

Detta avsnitt hänvisar till följande dokument som är nödvändiga när detta dokument ska tillämpas. För daterade hänvisningar gäller endast den utgåva som anges. För odaterade hänvisningar gäller senaste utgåvan av dokumentet (inklusive alla tillägg).

SS-EN 60601-2-4 Elektrisk utrustning för medicinskt bruk - Säkerhet och väsentliga prestanda - Del 2-4: Särskilda fordringar på defibrillatorer

Svenska HLR-rådets² riktlinjer

Sveriges Hjärtstartarregister³

3 Termer och definitioner

För tillämpning av detta dokument gäller de termer och definitioner som följer nedan.

3.1 hjärtsäker zon
definierad område där det finns beredskap och rutiner för att kunna hantera ett hjärtstopp genom tidigt larm till 112, tidig hjärt-lungräddning samt använda en hjärtstartare inom tre minuter

3.2 hjärtstartare
AED
defibrillator
en apparat som vid ett hjärtstopp genom en elektrisk stöt kan hjälpa hjärtat att starta på nytt

Anm. 1 till termpost: Kan också kallas endast defibrillator.

Anm. 2 till termpost: AED är en förkortning av Automatisk Extern Defibrillator

3.3 hjärt-lungräddning
HLR
en första hjälpen- behandling som utförs för att understödja cirkulation och andning för den som drabbats av ett misstänkt hjärtstopp och som syftar till att syresätta och cirkulera blodet för att förhindra uppkomsten av hjärnskador och göra hjärtat mer mottagligt för elstöten från en hjärtstartare

4 Generella krav

4.1 Hjärtstartare

Enligt Läkemedelsverkets föreskrifter ska hjärtstartare, halv- eller helautomatiska, som uppfyller kraven i SS-EN 60601-2-4 samt tillbehör vara CE-märkta i enlighet med det medicintekniska regelverket.

Hjärtstartare som placeras i miljöer utanför sjukvården ska uppfylla följande krav:

---

² Svenska rådet för hjärt-lungräddning, HLR-rådet är en nationell och ideell organisation som utarbetar nationella riktlinjer och utbildningsprogram för att förebygga och behandla hjärtstopp, <http://www.hlr.nu>

³ Ett nationellt register för de hjärtstartare som finns tillgängliga utanför sjukhus i Sverige. Initiativet till Sveriges Hjärtstartarregister har tagits av Civilförsvarsförbundet och Svenska HLR-rådet med Hjärt-Lungfonden som en samarbetspartner.

- hjärtstartare ska vara avsedd för den miljö som den är tänkt att placeras och användas i
- hjärtstartare ska kunna användas av personer som inte är medicinskt utbildade
- hjärtstartare som utrustats för behandling av barnhjärtan (t.ex. barnelektroder eller annan teknik) ska tydligt indikera när behandling av barnhjärtan är aktiverad
- röstinstruktioner och bruksanvisning ska vara på svenska enligt det medicintekniska direktivet.

Särskild uppmärksamhet ges på följande enligt SS-EN 60601-2-4:

- hjärtstartaren ska ge tydliga instruktioner steg-för-steg för applicering av elektroder, analys och defibrillering
- hjärtstartare ska regelbundet utföra självtest av sin funktion
- hjärtstartare ska uppmärksamma användaren på eventuella fel
- hjärtstartare ska indikera att den är redo för användning
- elektroderna ska vara tydligt märkta med instruktioner för applicering
- elektrodernas bäst-före-datum ska anges
- hjärtstartare ska indikera för låg batterikapacitet innan den är obrukbar.

Dessutom bör:

- sax och rakhyvel ingå som tillbehör
- realistiska träningsmöjligheter finnas för den aktuella modellen av hjärtstartaren.

4.2 Utbildning

Utbildningen i hjärt-lungräddning samt användandet av hjärtstartare ska följa Svenska HLR-rådets aktuella rekommendationer.

ANM. 1 HLR-rådet tar fram rekommendationer som bygger på vetenskapligt underlag och internationellt framtagna riktlinjer, avseende såväl medicinska som pedagogiska riktlinjer gällande upplägg, innehåll, tidsåtgång och max antal kursdeltagare.

Innehavaren ska ansvara för att praktisk repetition och övning genomförs enligt HLR-rådets rekommendationer minst en gång per år.

ANM. 2 Deltagarna bör ges regelbunden genomgång, minst en gång per år, av befintlig utrustning.

4.3 Information och skyltning

Information om hjärtstartares placering och den hjärtsäkra zonens larmrutiner ska finnas tillgänglig för personal samt besökare på väl synlig plats eller göras känd genom muntlig eller skriftlig information.

Platsen där hjärtstartaren är placerad ska vara tydligt skyltad enligt nationella riktlinjer (HLR rådets grafiska manual för hjärtstartare 2009).

SS 280000:2015 (Sv)

Figur 1— Exempel på skyltar enligt HLR-rådet

Hänvisningsskylt(ar) ska finnas i den utsträckning som motiveras av lokalers storlek och avstånd till hjärtstartaren.

Hjärtstartarens placering ska vara utmärkt på utrymningstavlor och informationstavlor.

Om hjärtstartaren flyttas eller tas bort, ska information och skyltar uppdateras eller avlägsnas.

4.4 Tillgänglighet

4.4.1 Tidsaspekten

Hjärtstartare ska placeras så att användning av hjärtstartaren kan påbörjas inom tre minuter, oberoende av var hjärtstoppet inträffar inom den hjärtsäkra zonen.

ANM. Larmrutiner och avstånd, storleken på lokaler och antal våningar kan avgöra antal hjärtstartare som krävs för att tillgodose ovanstående.

4.4.2 Placering

Hjärtstartare i hjärtsäker zon ska placeras så synligt och tillgängligt som möjligt.

För att öka tillgängligheten rekommenderas följande:

- välj plats med tydlig exponering, så som reception eller platser där många människor passerar
- välj den tidsmässigt mest tillgängliga placeringen om det finns flera i övrigt likvärdiga alternativ
- möjligheten att placera hjärtstartaren i icke-låsta utrymmen
- möjligheten att placera hjärtstartaren utomhus i väderskyddade skåp eller liknande för att öka tillgängligheten vid begränsade öppettider
- möjligheten att placera hjärtstartaren i uppvärmda skåp för att säkerställa funktion vid minusgrader
- möjligheten att koppla skåp till 112 eller egen larmcentral.

4.5 Beredskap och larmrutiner

En hjärtsäker zon ska ha god beredskap och larmrutiner för omhändertagande av hjärtstopp. Larmrutinerna ska vara väl dokumenterade och förankrade i verksamheten.

Tryckt med tillåtelse från Laerdal Medical AS

Figur 2— Kedjan som räddar liv

ANM. Figur 2 utgår ifrån Svenska HLR-rådets riktlinjer.

Beredskap och larmrutiner för omhändertagandet av hjärtstopp ska baseras på "Kedjan som räddar liv", dvs:

- larm till 112 och internt larm inom verksamheten ska ske inom 1 minut
- hjärt-lungräddning ska kunna starta inom 1 minut
- behandling med hjärtstartare ska kunna ske inom 3 min
- åtkomst och tillgänglighet ska skapas så att ambulans och utryckningsfordon i händelse av larm så snart som möjligt kan nå fram till den drabbade.

Beredskapen ska upprätthållas genom regelbunden uppföljning av rutiner samt genom repetitionsutbildning, enligt 4.2.

4.6 Registrering

Hjärtstartare i en hjärtsäker zon ska registreras i Sveriges hjärtstartarregister:
<http://www.hjartstartarregistret.se>. Uppgifterna ska hållas aktuella enligt Hjärtstartarregistrets instruktioner.

ANM 1. Vid registrering i Sveriges hjärtstartarregister kan den som innehar en hjärtstartare själv avgöra om hjärtstartaren visas för allmänheten på de publika kartorna eller ej, oavsett detta förs data avseende hjärtstartarnas placering och tillgänglighet över till larmcentralerna i Sverige.

ANM 2. Registreringen av hjärtstartare i Sveriges hjärtstartarregister gör det möjligt att analysera hjärtstartares placering samt bidra till ökad användning.

SS 280000:2015 (Sv)

4.7 Underhåll och ansvar

4.7.1 Hjärtstartare med tillbehör

Innehavaren av hjärtstartaren ska ansvara för att

- det finns rutiner för löpande underhåll och utser ansvarig/-a för detta
- det finns kontaktuppgifter till leverantören för support och service
- uppdatera sina kontaktuppgifter till leverantören för eventuell kommunikation kring säkerhet och garanti-ärenden.

4.7.1.1 Löpande underhåll

Löpande underhåll innebär att regelbundna kontroller av hjärtstartaren samt tillbehör görs för att säkerställa hjärtstartarens funktion.

Innehavaren ska ha en rutin, enligt tillverkarens rekommendationer, för att regelbundet kontrollera att:

- hjärtstartarens självtest godkänts
- batteriets funktion säkerställts
- elektroderna har giltigt hållbarhetsdatum.

4.7.1.2 Återställning efter användning

Innehavaren av hjärtstartaren ska ansvara för att hjärtstartaren återställs i brukbart skick efter användning.

Litteraturförteckning

- [1] Cost-effectiveness of Automated External Defibrillator Deployment in Selected Public Locations, Peter Cram MD, MBA*, Sandeep Vijan MD, MS and A. Mark Fendrick MD Article first published online: 3 SEP 2003 DOI: 10.1046/j.1525-1497.2003.21139.x Issue
- [2] Outcomes of rapid defibrillation by security officers after cardiac arrest in casinos., Valenzuela TD et al N Engl J Med 2000;343:1206-9
- [3] Out-of-hospital cardiac arrest, ISBN:978-91-7409-027-7 (2008), Jacob Hollenberg, Specialist in Cardiology and Internal Medicine, PhD. Swedish Resuscitation Council, Chairman D-CPR
- [4] [1] Public use of automated external defibrillators, Caffrey SL1, Willoughby PJ, Pepe PE, Becker LB. N Engl J Med. 2002 Oct 17;347(16):1242-7.
- [5] Svenska Hjärt-lungräddningsregistret, Årsrapport 2013, Johan Herlitz, professor i prehospital akut-sjukvård
- [6] Various aspects of treatment in cardiac arrest prior to hospital arrival, ISBN:978-91-7549-535-4 (2014)

Ordlista

Här har vi samlat de förkortningar som oftast används i standardiseringsssammanhang och förklarat dem kortfattat. Förkortningarna är sorterade i alfabetisk ordning.

CEN	European Committee for Standardization (Comité Européen de Normalisation). Utarbetar Europastandarder för områden som inte täcks av CENELEC.
CENELEC	European Committee for Electrotechnical Standardization (Comité Européen de Normalisation Electro-technique). Utarbetar Europastandarder inom el.
CWA	CEN/CENELEC Workshop Agreement. Tekniskt dokument utarbetat av CEN- och CENELEC-organiserad arbetsgrupp.
EN	Europastandard från CEN/CENELEC.
ETSI	European Telecommunications Standards Institute. De utarbetar Europastandarder inom telekommunikationsområdet.
FDIS	Final Draft International Standard. Slutligt förslag till global standard från IEC eller ISO.
ICS	International Classification for Standards. Ett internationellt klassificeringssystem för standarder.
IEC	International Electrotechnical Commission. Utarbetar internationell standard inom området el.
ISO	International Organization for Standardization. Utarbetar internationell standard inom alla områden utom telekommunikation och elteknik.
ITS	Informationstekniska standardiseringen. Utarbetar och bevakar standardisering inom informationsteknik. En av de svenska medlemmarna i ETSI, European Telecommunications Standards Institute.
ITU	International Telecommunication Union. Utarbetar internationella standarder inom radio och telekommunikation.
IWA	ISO Workshop Agreement. Tekniskt dokument utarbetat av ISO-organiserad arbetsgrupp.
Konsoliderad	En konsoliderad standard har sitt tillägg inarbetat och ersätter tidigare utgåva.
PAS	Publicly Available Specifications. Tekniska dokument inom IEC och ISO.
prEN	Förslag till Europastandard från CEN, CENELEC eller ETSI.
SEK	SEK Svensk Elstandard. Svarar för standardiseringen inom området el i Sverige. Svensk medlem i CENELEC och IEC.
SIS	SIS, Swedish Standards Institute. Svensk medlem i CEN och ISO.
SIS-TR	Technical Report. Teknisk rapport som beskriver resultat av undersökningar eller andra studier.
SIS-TS	Technical Specification. Teknisk specifikation som anger tekniska krav som ska uppfyllas av en produkt, process eller tjänst.
SIS-WA	SIS Workshop Agreement. Överenskommelse som ger regler, riktlinjer eller kännetecken för aktiviteter eller deras resultat.
SIS-WS	SIS Workshop. Standardiseringsprojekt med syfte att snabbt ta fram SIS Workshop Agreement.
SS	Svensk standard. Fastställs av SIS, SEK eller ITS. SS ingår som första led i beteckningen för svensk standard fastställd efter 1 januari 1978.
SS/T1	Tillägg 1 till svensk standard.
SS-EN	Europastandard fastställd som svensk standard.
SS-EN/AC	Rättelse till Europastandard fastställd som svensk standard.
SS-EN/A1	Tillägg 1 till Europastandard fastställd som svensk standard.
SS-EN ISO	Internationell standard från ISO som blivit Europastandard och fastställd som svensk standard.
SS-EN ISO/AC	Rättelse till standard från ISO som blivit Europastandard och fastställd som svensk standard.
SS-EN ISO/A1	Tillägg 1 till standard från ISO som blivit Europastandard och fastställd som svensk standard.
SS-EN ISO/IEC	Internationell standard från ISO/IEC som blivit Europastandard och fastställd som svensk standard.
SS-IEC	IEC-standard fastställd som svensk standard.
SS-ISO	ISO-standard fastställd som svensk standard.
SS-ISO Amd 1	ISO-standard fastställd som svensk standard. Tillägg 1.
SS-ISO/Cor 1	ISO-standard fastställd som svensk standard. Rättelse 1.
WD	Working Draft. Förslag till internationell standard eller Europastandard utarbetade i WG.
WG	Working Group. Arbetsgrupp tillsatt av t. ex. en internationell kommitté.
WI	Work Item. Ärende, en avgränsad arbetsuppgift som avser att resultera i en standard.

Glossary

Here are a number of the abbreviations/acronyms frequently used in standardisation contexts, with brief explanations. The abbreviations are in alphabetical order.

CEN	European Committee for Standardization (Comité Européen de Normalisation). Develops European standards for areas not covered by CENELEC.
CENELEC	European Committee for Electrotechnical Standardization (Comité Européen de Normalisation Electro-technique). Develops European standards in the electricity sector.
CWA	CEN/CENELEC Workshop Agreement. Technical document developed by CEN- and CENELEC-organised working group.
Consolidated	A consolidated standard incorporates its supplement and replaces previous editions.
EN	European standard from CEN/CENELEC.
ETSI	European Telecommunications Standards Institute. Develop European standards in the telecommunications field.
FDIS	Final Draft International Standard. Final proposal for global standard from IEC or ISO.
ICS	International Classification for Standards. An international classification system for standards.
IEC	International Electrotechnical Commission. Develops global standards in the electricity sector.
ISO	International Organization for Standardization. Develops global standards in all areas except telecommunications and electrical technology.
ITS	ITS Information Technology Standardisation. Develops and monitors standardisation in information technology. A Swedish member of the ETSI, European Telecommunications Standards Institute.
ITU	International Telecommunication Union. Develops global standards in radio and telecommunications.
IWA	ISO Workshop Agreement. Technical document developed by ISO-organised working group.
PAS	Publicly Available Specifications. Technical IEC and ISO documents.
prEN	Draft European standards from CEN, CENELEC or ETSI.
SEK	SEK Svensk Elstandard. Develops and monitors standardisation in the electrotechnical sector. Swedish member of the CENELEC and IEC.
SIS	SIS, Swedish Standards Institute. Swedish member of CEN and ISO.
SIS-TR	Technical Report. Technical report describing the results of investigations or other studies.
SIS-TS	Technical Specification. Technical specification describing what requirements a product, process or service must fulfil.
SIS-WA	SIS Workshop Agreement. An agreement setting out rules, guidelines or criteria for activities or their results.
SIS-WS	SIS Workshop. Standardisation project aimed at rapidly developing an SIS Workshop Agreement.
SS	Swedish standard. Established by SIS, SEK or ITS. SS is the first step in all standard classifications to emerge since 1 January 1978.
SS/T1	Supplement 1 to a Swedish standard.
SS-EN	European standard established as Swedish standard.
SS-EN/AC	Correction to the European standard established as Swedish standard.
SS-EN/A1	Supplement to the European standard established as Swedish standard.
SS-EN ISO	International and European standard established as Swedish standard.
SS-EN ISO/AC	Correction to the international and European standard established as Swedish standard.
SS-EN ISO/A1	Supplement to the international and European standard established as Swedish standard.
SS-EN ISO/IEC	International and European standard established as Swedish standard.
SS-IEC	IEC standard established as Swedish standard.
SS-ISO	ISO standard established as Swedish standard.
SS-ISO Amd 1	ISO standard established as Swedish standard, with Amendment 1.
SS-ISO/Cor 1	ISO standard established as Swedish standard, with Correction 1.
WD	Working Draft. Proposed international or European standard developed by the Working Group.
WG	Working Group. Appointed by an international committee or some other body.
WI	Work Item. A delimited task designed to result in a standard.

Slutanvändarlicens

VIKTIGT – LÄS NOGGRANNT IGENOM DESSA VILLKOR INNAN ANVÄNDNING SKER AV DE PRODUKTER SOM TILLHANDAHÅLLS MED DENNA LICENS. GENOM ATT ANVÄNDA PRODUKTERNA GODKÄNNER NI OCH ACCEPTERAR VILLKOREN I DETTA LICENSAVTAL.

1. Parter

Detta licensavtal är ingått mellan SIS Förlag AB ("SIS Förlag") och det företag/den person som licensierar de produkter som medföljer eller levereras under licensen ("Kunden").

2. Upphovsrätt till Produkten

Den produkt som medföljer eller levereras under detta licensavtal ("Produkten") är skyddad av svensk och internationell upphovsrättslagstiftning och tillhör den eller de upphovsrättsinnehavare som finns angivna på Produkten.

3. Upplåtelse av nyttjanderätt

SIS Förlag upplåter till Kunden en icke-exklusiv, icke-överlåtbar nyttjanderätt att använda Produkten enligt följande:

- (a) Om Produkten levereras i pappersform har Kunden rätt att använda det exemplar av Produkten som levereras med detta licensavtal.
- (b) Om Produkten levereras i elektronisk form har Kunden rätt att installera Produkten på en (1) dator, vilken ägs, hyrs eller kontrolleras av Kunden. Kunden har även rätt att flytta Produkten till en annan dator, under förutsättning att Produkten avinstalleras från den första datorn. Produkten får inte användas på två eller flera datorer samtidigt och inte heller i nätverk.

4. Begränsningar i nyttjanderätten

Kunden har inte rätt att kopiera, anpassa, förändra, översätta, hyra eller leasa ut, sälja, underlicensiera eller på annat sätt distribuera eller överlåta Produkten på annat sätt än som uttryckligen anges i detta licensavtal. Kunden får inte ta bort eller förändra någon upplysning om upphovsrätt och äganderätt som finns på Produkten och ansvarar vidare för att de upplysningar om upphovsrätt och äganderätt som finns på originalexemplaren av Produkten återges på samtliga kopior (om några) som Kunden har rätt att göra enligt detta licensavtal.

5. SIS Förlags ansvar samt ansvarsbegränsning

SIS Förlag ansvarar för att innehållet i den textmassa som Produkten omfattar levereras till Kunden i det skick som den kommit SIS Förlag tillhanda. I övrigt levereras Produkten i "befintligt skick" och SIS Förlag ansvarar inte för att den information som Produkten förmedlar är korrekt eller fullständig, eller för resultatet av användningen av Produkten.

SIS Förlags ansvar omfattar endast direkta skador och ej indirekta skador såsom exempelvis förlorad handelsvinst och inte i något fall förlust av data. I inget fall ska SIS Förlags totala skadeståndsansvar enligt detta licensavtal överstiga ett belopp motsvarande den avgift som Kunden betalat för nyttjanderätten enligt detta licensavtal.

6. Intrång i immaterialrätt

Om det, enligt SIS Förlag föreligger risk för att krav avseende intrång i tredje mans immateriella rättigheter kan komma att ställas på grund av användningen av Produkterna, har SIS Förlag rätt att på egen bekostnad (i) utverka rätt för Kunden att fortsätta med användning av Produkten, (ii) förändra eller ersätta Produkten eller del därav med andra produkter i syfte att undvika sådant krav, eller (iii) stoppa Kundens användning av Produkten och återbetala de avgifter som erlagts för den tid då utnyttjande av Produkten inte kunnat ske.

SIS Förlag ansvarar inte gentemot Kunden för krav som kunde ha undvikits om Kunden accepterat ersättningsprodukt eller om användningen av Produkten stoppats.

7. Export

Kunden äger inte rätt att exportera eller reexportera Produkten eller del därav, tillhörande information eller teknologi i strid med gällande svensk och annan tillämplig exportlagstiftning.

8. Avtalstid och uppsägning

Detta avtal gäller tills vidare. Kunden har rätt att säga upp licensavtalet när som helst. SIS Förlag kan säga upp Licensavtalet till omedelbart upphörande om Kunden bryter mot bestämmelse i licensavtalet. Då licensavtalet upphör ska Kunden omedelbart upphöra med användningen av Produkten och förstöra samtliga kopior av denna.

9. Tillämplig lag

Svensk lag, förutom dess bestämmelser om lagkonflikter, ska tillämpas på detta licensavtal, och tvister ska avgöras genom förfarande vid svensk domstol.

10. Övriga bestämmelser

Detta licensavtal utgör en fullständig reglering av vad som avtalats mellan parterna avseende användningen av Produkten och ersätter samtliga tidigare skriftliga eller muntliga avtal, utfästelser eller överenskommelser parterna emellan. Ändring i licensavtalet kan endast ske genom skriftligen upprättad handling vilken undertecknats av SIS Förlag. Om en bestämmelse i licensavtalet skulle förklaras ogiltig av någon anledning, ska licensavtalet revideras endast i sådan omfattning som är nödvändigt för att göra licensavtalet giltigt, och sådan revidering ska (i) inte påverka giltigheten av den ogiltigförklarande delen under andra omständigheter, eller (ii) påverka övriga delar av licensavtalet.

End user license

IMPORTANT – PLEASE READ THESE TERMS AND CONDITIONS BEFORE USING THE PRODUCTS DISTRIBUTED WITH THIS LICENSE. BY USING THE PRODUCTS YOU ARE ACCEPTING THE TERMS AND CONDITIONS OF THIS LICENSE AGREEMENT.

1. Parties

This License Agreement is by and between SIS Förlag AB ("SIS Förlag") and the company/ individual licensing the products distributed and/or delivered with the License Agreement ("Customer").

2. Rights to the Products

The Product distributed and/or delivered with the License Agreement ("Product") is protected by Swedish and international copyright and other intellectual property laws and are the exclusive property of the proprietary owner/s stated on such Product.

3. Grant of Rights

SIS Förlag grants to Customer, a non-exclusive, non-assignable, limited right to use the Products as follows:

- (a) If the Product is distributed in paper format you may use the copy of the Product distributed with this License Agreement.
- (b) If the Product is distributed in electronic format you may install the Product on one (1) computer owned, leased or otherwise controlled by Customer. Customer may transfer the Product to another computer, provided that the Product is removed from the computer from which it is transferred. Neither concurrent use on two or more computers nor use in a local area network or other network is permitted.

4. Restrictions in Use

Except as expressly permitted by this Agreement, Customer shall not copy, adapt, modify, translate, rent or lease, sell, sublicense or in any other manner distribute or transfer the Products. Customer shall not remove or change any copyright notices or proprietary legends on the Products, and is responsible for and shall ensure that each copy of the Products which Customer is allowed to make under this License Agreement (if any), are distributed with all copyright notices or proprietary legends contained on the original Products.

5. Limited Warranty, Limitation of Liability

SIS Förlag warrants that the content of the text encompassed by the Products is delivered to Customer in the same condition in which it was delivered to SIS Förlag. Except as provided for in this section 5 the Products are delivered "as is" and SIS Förlag does not give any warranty of correctness or completeness as to the information conveyed by the Products or for the result of the use of the Products. SIS Förlag's liability pursuant to this Agreement shall only be for direct damage and not for indirect damage, including but not limited to loss of profit. Under no circumstances shall SIS Förlag be liable for loss of data. SIS Förlag's total liability pursuant to this Agreement shall never exceed the fees paid by Customer for the rights granted pursuant to this license agreement.

6. Intellectual Property Infringement

If, in the opinion of SIS Förlag, there is a risk of a claim is instituted against Customer, alleging that a Product distributed by SIS Förlag hereunder infringes any duly issued intellectual property right of a third party, SIS Förlag may, at its sole option and expense: (i) procure for Customer the right to use or sell such Product; (ii) substitute a functionally equivalent, non-infringing unit of the Product or modify such Product so that it no longer infringes but is substantially equivalent in functionality; or (iii) stop the Customer's use of the Product and refund the License Agreement paid by Customer for such Product during the time hen such Product could not be used. SIS Förlag shall have no liability to Customer for claims that could have been avoided if the Customer would have accepted a replacement product or if the use of the Product would have been stopped.

7. Export

Customer shall not export or re-export, in whole or in part, the Products or any information regarding the Products, in contradiction to any stipulations contained on the Products or contrary to Swedish or any other applicable export legislation.

8. Term and Termination

This License Agreement will continue for an indefinite duration. Customer may terminate this License Agreement at any time. SIS Förlag may terminate this License Agreement immediately upon breach of any provision of this License Agreement. Upon any termination of this License Agreement, Customer shall immediately discontinue the use of the Product and destroy all copies of the Product.

9. Governing Law

This License Agreement shall be governed by the laws of Sweden without reference to its conflict of law provisions and any dispute shall be settled by Swedish courts.

10. Miscellaneous

This License Agreement constitutes the complete and exclusive agreement between SIS Förlag and you with respect to the subject matter hereof, and supercedes all prior oral or written understandings, communications or agreements not specifically incorporated herein. This License Agreement may not be modified except in writing duly signed by an authorized representative of SIS Förlag and you. If any provision of this License Agreement is held to be unenforceable for any reason, such provision shall be reformed only to the extent necessary to make it enforceable, and such decision shall not affect the enforceability (i) of such provision under other circumstances, or (ii) of the remaining provisions here of under all circumstances.

SIS, Swedish Standards Institute och SEK Svensk Elstandard leder arbetet med standardisering i Sverige. Tillsammans med företag och organisationer jobbar vi med att förenkla, förbättra, kvalitetssäkra och skapa gemensamma standarder. SIS kunder har inflytande i internationell standardisering genom CEN i Europa och ISO globalt. SEK samordnar svensk medverkan i CENELEC i Europa och IEC globalt.

Du kan få dina standarder i olika format och media, detta är ett av dem. SIS Förlag AB är störst i Norden på att leverera standarder och allt som rör dess tillämpning. En tryckt standard från SIS Förlag AB är alltid tryckt på miljövänligt papper.

Vill du veta mer om vårt utbud och tjänster? Ring oss på 08-555 523 10 eller besök oss på www.sis.se

The Swedish Standards Institute (SIS) and SEK Svensk Elstandard share principal responsibility for standardisation in Sweden. Working with various agencies, enterprises and organisations, we seek to simplify, to introduce improvements, to secure quality and to establish common standards. SIS customers influence today's international standardisation work via CEN in Europe and ISO globally. SEK coordinates Swedish participation in CENELEC in Europe and in the IEC at the global level.

You can obtain your standards in different formats and in different media – this is just one of them. SIS Förlag AB is the leading supplier in the Nordic area of standards and all related applications. Printed standards from SIS Förlag AB are always printed on eco-friendly paper.

Would you like to know more about our range of products and services? Phone us at +46 8 555 523 10 or visit us at www.sis.se